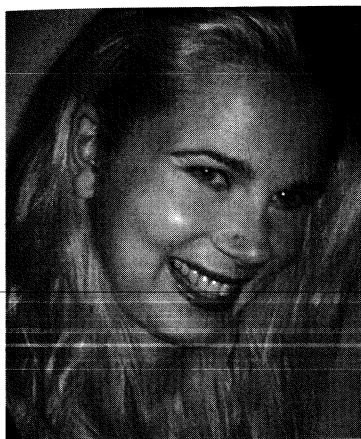

Forskaren i provrummet

EVA KNUTS är doktorand i etnologi vid Göteborgs universitet och hennes avhandlingsprojekt ingår i "Kommersiella kulturer" vid Centrum för konsumentvetenskap. Hon planerar att disputerar 2006 på bröllop som konsumtionsfenomen.

En bit in i mitt avhandlingsprojekt¹, efter intervjuer med par som planerar sina bröllop, efter att ha varit på bröllopsmässor och efter att ha läst en mängd brölloptidningar kände jag att något ändå saknades för att jag skulle förstå val, kval och allt tal om bröllopsklänningar. Jag hade varit och intervjuat i bröllopsbutiker, pratat om klänningstrender, kroppsformer och bröllopsmarknaden. Men klänningarna är inte gjorda för att hänga på en galge i butiken utan för att bäras en speciell dag, för att uppnå en viss känsla hos bäraren och det var känslorna i kroppen som jag saknade. Syftet med experimentet att gå ut och prova brudklänningar, som i denna artikel beskrivs i korthet, var att bredda mitt material, att inte bara ta del av verbala förståelser, utan även den kroppsliga upplevelsen, mötet mellan diskursiva förståelser och artefakten, en levd materialitet där begrepp och sinnesintryck följs åt. Tidigare hade jag aldrig provat en brudklänning, jag hade sytt några stycken i ett tidigare liv, innan jag började på universitet och hade en syateljé. Men aldrig burit någon och aldrig gått in i en bröllopsbutik som kund.

VÄLKOMMEN PÅ LÅTSASBRÖLLOP

En vanlig vardag i mars kan Stockholm kännas trist och grått, lite dammigt och trött sådär. Snålblåst men med en viss aning om vår i luften. Våren som ska komma med värkänslor och hopp om kärlek och varma kvällar. Vissa dagar kan det kännas långt bort. Så finns dessa oaser av drömmar med skyltfönster som visar löften om glitter, glamour, kärlek och lycka. Dörrar som de förälskade kan kliva in genom och börja förvandlingen till den fjärril de ska bli till den stora dagen: bröllopet. Skyltfönstren är butikernas ansikte utåt. Där visas aktuella modeller

på dockornas plastiga, perfekta och normerande kroppar. De kroppar som inte finns men som skyltas som ideal.

Under våren 2003 begav jag mig till Stockholm. Min plan var att besöka bröllopsbutiker och se mig runt i den miljön. En del av planen var att jag skulle prova klänningar och som fingerad bröllopskund. Varför låtsas att jag skulle gifta mig? Jo, en förklaring är att jag antagligen inte skulle ha fått prova klänningar om jag berättat som det var. Jag kände att jag behövde en historia om ett bröllop för att över huvudtaget gå in och prova klänningar. Jag hade innan besöket i Stockholm intervjuat Anna, som arbetar i en bröllopsbutik i Göteborg. Under intervjun sa hon att de inte låter människor prova kläder utan att vara seriöst intresserade och presumtiva kunder. När jag frågade hur hon visste huruvida kunden hon hade var "seriös" eller ej så sa hon att hon alltid frågar kunden mycket om bröllopet, inte för att avslöja dem utan för att kunna ge så goda råd som möjligt. Och samtalen kring kläderna avslöjar om det är en "Muriel"² eller en kvinna som verkligen ska gifta sig. Redan när jag intervjuade Anna förstod jag att jag inte bara kunde gå in i en butik och säga att jag var nyfiken på hur en brudklänning känns att ha på sig.

För att prova kläder i andra butiker behövs ingen historia, men i den här miljön med dyra, vita och skira klänningar fick jag komma upp med ett påhittat bröllop för att få tillträde. Anna hade också berättat för mig att de flesta kunderna har med sig någon vän eller anhörig när de provar. Att köpa (hyra) brudklänning är ett stort beslut som bruden oftast inte tar på egen hand. Jag övertalade därför min syster Tove att följa med i egenskap av "tärna".

ROSAS

Jag och Tove klev in på *Rosas* strax före tolv en torsdagsförmiddag. Det är en relativt liten bröllopsbutik i Stockholms innerstad. Det yttre rummet där klänningar, frackar och smokingar hänger är cirka femton kvadratmeter. Vi började titta på klänningar. En man stod och väntade på att hämta ut sin frack. Vi tittade på raderna av bröllopsklänningarna, alla mer eller mindre vita. Mängden var överväldigande och gjorde det svårt att få grepp om enskilda klänningar. De hängde tätt, tätt, de vita klänningarna som väntade på en kropp.

"Vem av er är det som ska gifta sig?", frågade den äldre av de två biträdena. Nu börjar det tänkte jag, vår inövade historia om mitt bröllop. "Jag", sa jag, utan darr på rösten. Min syster gick in rollen och vi tittade på och kommenterade olika klänningar. "Men Eva, den här då? Ska du inte ha rosa?" En yngre tjej arbetade också i butiken. Hon sa åt mig att välja ut de klänningar som jag var intresserad av innan jag gick in i provrummet. Fyra klänningar hittade vi som skulle kunna duga. Vi fick ta av oss skorna och gå in i de bakre regionerna där det fanns flera provrum. Utrymmet bakom var större än själva utställningsdelen och här fanns strykjärn, syattiraljer, mängder med underkjolar och guldinramade speglar.

Jag började med en "enkel" vit klänning. Väl på var den tråkig och stor. Sömmarna syntes igenom det tunna vita tyget. Jag drog hastigt av mig den och drog på mig den förhandstippade favoriten, en guldmedaljongmönstrad axelbandslös klänning i sextiotalsstil. Den var rak med släp. Den yngre tjejen som arbetade i butiken kom in och drog i den guldbrokadmönstrade klänningen och sa att den

skulle de kunna få att sitta väldigt snyggt. Lite intag i midjan skulle krävas. Och mera byst, tänkte jag och provade vidare. Jag hade tagit med mig den mest tylliga klänningen jag hittade, vit med röda tygrosor påsydda. Med tyllunderkjol och tyll över det ganska stela tyget vägde den ganska mycket. Den var svår att hitta in i. Men till slut hade jag lyckats få på mig den. I butiken uppmuntrade de inte kunderna att gå runt med klänningarna så jag fick inte uppleva hur det skulle kännas att släpa runt på kreationen som hade ett omfångsrikt släp. Dessutom skulle jag enligt damen ha ytterligare en underkjol under den.

Medan vi funderade på att gå vidare blev en kund övertalad att prova tylldrömmen. Jag fick möjlighet att se hur den tog sig ut litet på håll. "Jag får klaustrofobi! Nej, nej, inte alls min stil", utropade kunden när hon väl hittat in i den. Det var för mycket gräddbakelse över den för hennes smak. Hon sa att hon själv mer var inne på den minimalistiska, strama stilen. Innan vi gick satte det unga butiksbiträdet klänningen framför sig och tog några danssteg framför en spegel och sa att "detta är ju verkligen prinsessdrömmen".

BRÖLLOPSBUTIKEN

Tove och jag gick vidare till *Bröllopsbutiken*. Det är en stor luftig affär med underkläder, skor, tiaror och massor av klänningar. Sortimentet riktade sig inte till herrar. Här hittade jag en mängd klänningar som jag ville prova.

Vi skötte oss mer själva och jag behövde inte dikta någon historia. Ingen frågade på samma direkta sätt "vem av er är det som ska gifta sig?" Vi kunde plocka in klänningar och sedan kunde jag gå

runt och prova släpen. Vi frågade om vi fick fota och det var inga problem. Den första klänningen var axelbandslös, med släp och pärlbroderier. Den satt bra och hade inte behövt några ändringar. Men jag skulle ha språttat bort pärlorna under armarna, tänkte jag eftersom det var stor risk för skavsår på insidan av armen. Jag gick runt i klänningen en stund. Biträdet tyckte den satt bra och att den passade mig. Samtidigt som jag svassade runt kom fler kunder in i butiken. Två kvinnor lade jag speciellt märke till. Den ena var litet rund och verkade inte trivas i rollen att prova klänningar. Hon och hennes väninna gick runt och plockade bland klänningarna. Väninnan kom med goda råd. När den blivande bruden provade en klänning liknade hon inte riktigt bilden av brudar i tidningarna, den föreskrivna normen. Klänningen satt inte så bra och hon tog ingen tur runt i butiken för att känna på klänningen. Hon provade bara ett plagg och gick därifrån, utan klänning. Själv kände jag mig som en ganska lyckad prinsessa. Modellen smickrade min figur. Min överdimensionerade bakdel försvann i tygmängderna medan midjan framhävdes. De kvinnliga biträdena i butiken la sig inte i, men frågade hur det gick och hur det kändes. Lite diskret stod de med i bakgrunden och gav komplimanger.

Sedan provade jag en *sjöjungfrumodell*, utan axelband, smal i midjan och åtsmittande till knäna där den går ut – och så släp på det. Magen putade och jag kände mig inte alls lika tjusig som i den föregående. Sömsmänerna syntes genom tyget och som sömmerska måste jag säga att det ser fult och billigt ut. Det fick oss att prata om vad jag skulle ha för underkläder. Ovanpå klänningsracken var olika underklädesmodeller utställda på torsodockor.

Biträdet tyckte att det skulle vara lämpligt med någon typ av korsett under sjöjungfrukreationen. De hade även bystkuddar, det är som den vadderade delen i en pushup-bh, men dessa är lösa och tejpas fast under bröstet med dubbelhäftande tejp. De fanns i olika modeller. Biträdet rekommenderade dock att jag skulle sy fast dem i klänningen i stället för att tejpa.

Dessa klänningar är omfångsrika, och jag fick flera gånger lite halvt panik när jag höll på kliva på dessa dyra kreationer (ett litet "ratsch" hördes en gång...). Det gäller att kliva rätt i den skira tyllen. Min tärna var behjälplig med dragkedjor och rättade till släpen. Man klarar inte dessa klänningar själv. Jag sa flera gånger "Men hörrudu tärnan, kommer du att orka hålla reda på det här släpet en hel dag". Vid det laget hade vi verkligen gått in i våra roller.

Nu var det istället en nätt, liten kvinna med mörkt hår som provade klänningar i hytten bredvid mig. När hon kom in hade hon en tuff stil med slitna jeans. I en vit klänning av "klassiskt" brudsnitt blev hon som en liten älva. Senare när vi var på väg att lämna butiken så stod vi och tog på oss skorna tillsammans. Då sa hon att jag borde åka till Södertälje och titta på klänningar. Där fanns flera bra bröllopsbutiker, enligt henne. Den tredje klänningen som jag fastnat för var en halter-neck modell.

Det var det dyraste jag provade under dagen, drygt tiotusen kronor var priset. Senare har jag sett denna klänning i massor av olika brudreportage. Den satt inte bra vid ärmhålorna. Biträdet var och pillade lite och sa att man får nästan alltid räkna med justeringar. Korta av banden i nacken skulle avhjälpa problemet. Till denna modell skulle absolut lite fejkbröst

vara av nöden! Efter den klänningen blev jag trött. Jag satte på mig min praktiska jeanskjol och vi tittade på tärnklänningar innan vi tog på oss skorna som vi hade fått lov att ta av oss vid ingången och gick ut i gråheten igen.

PÅTAGLIG MATERIALITET

Ska man vara fin, får man lida pin, är en gammal kliché som här bevisade sin sanning. Bröllopsklänningar är inte bekväma. De axelbandslösa klänningarna har stålskenor i livet för att hållas uppe. Pärlbroderier under armarna är tortyr i längden. Ingen som burit en sådan klänning skulle sätta vassa pärlor där. Klänningarna kringskar rörelseförmågan. Men det är inte heller meningen att dessa krea-

Forskaren i provrummet. Foto: Tove Knuts.

tioner ska användas vid bergsbestigning. Det som jag kände när jag provade de klänningar jag tyckte om var att de lyfte mig. Det är som med skor, jag har massor som inte är bekväma. Jag har dem inte för att de är sköna, jag har dem för att de gör något annat med mig. En klack gör att man går på ett speciellt sätt, får en speciell hållning. Det är som om de stadgar upp en. Bröllopsklänningar sys inte upp med bekvämlighet i åtanke. Ibland kan åtminstone jag längta efter att på ett påtagligt sätt känna min kropp i kläderna. Dessa klänningar gör kroppen påtaglig genom att hålla in och sträcka upp. Det går inte att gå hur som helst i dem. Det blir ett annat sätt att röra sig än med vardagskläder. Kroppen fylls med en känsla av exklusivitet. Det händer något som påtagligt skiljer ut detta från en vanlig vardag, från frottémorgonrocken, mysbyxorna och stretchjeansen. När jag hade provat ett antal av dessa klänningar längtade jag å andra sidan efter att få sätta på mig min jeanskjol och kunna röra mig normalt.

De brudar jag har intervjuat har haft olika inställningar till kläderna. Gräddbakelse är ordet flera använder när de talar om hur de *inte* vill vara. Marion som jag intervjuade före hennes bröllop talade om hur hon tänkte sig att hennes klänning skulle vara,

Väldigt, väldigt enkel modell. Inte på något sätt som en gräddbakelse med tyll och rosetter och... utan en väldigt enkel kjol. Och ett enkelt liv, en topp. Som man kan ha var för sig sen. [...] Den ska vara, vad ska vi säga? Mellanting mellan stel och lite... lite följsam så, kommer den nog att vara. Så att jag kan röra mig ordentligt, det känner jag är väldigt viktigt då. När man ska dansa loss sen. Den får absolut inte vara vid, eller fylld med tyll eller något sånt där va. Så det frasar och grejar när man går (Marion).

Jag fastnar för Marions uttalande att det inte får frasa eller greja när hon går! Kläder känns på kroppen, de kan hålla in, skava och klia. De är taktila på ett mycket tydligt sätt. Vissa material kan lukta, själv är jag känslig för råsidenets speciella lukt och undviker den. Kläder kan också låta. De kan prassla, frasa eller klirra... Kläder kan skrämman bort älgar, därför saluförs jaktkläder som ljudlösa. Kläder kan främja eller hämma rörelser. Brudar framställs inte som gapskrattande, inte kliande sig själva, de gäspar inte och gör inte en massa saker som folk brukar göra. Brudar ser oskuldsfulla, tankfulla och ljuva ut. Hur bär man sig åt på toaletten i någon av de klänningar jag provade? Männens högtidsdräkter stänger också in, men de har åtminstone en gylf.

Klänningar och byxor är mer än yttre attribut, de gör något med kroppen på ett påtagligt sätt (Davies 1997). Det finns olika föreskrifter (prescriptions) i föremålen. Föreskrifterna bestämmer vad ett föremål tillåter eller förvägrar aktören att använda det till (Akrich och Latour 1992). Den som tillverkat föremålet har skrivit in vissa användningar, inskriptioner är termen som den franska filosofen och sociologen Latour använder för detta. Med ett begrepp som materiella praktiker riktas intresset mot interaktionen mellan människor och det materiella eller med Bruno Latours (1998) ord, mänskliga och icke-mänskliga aktörer. Det är inte bara människan som gör något med det materiella utan det materiella gör även något med oss. Materialitet kan sägas handla om de villkor som både skapar och skapas genom interaktion mellan mänskliga och icke-mänskliga aktörer. Detta är ett annat sätt att studera föremålen i vår omgivning än att se dem som enbart koder, tecken och symboler, vilket de ju samti-

digt också är. Det är ett mindre abstrakt sätt att förstå materialitet och som poängterar praktiska interaktioner. Antropologen och konsumtionsforskaren Daniel Miller (1998) är en annan författare som skriver om föremålets särskilda påtaglighet, hur de äger en materialitet som tillför något särskilt och egenartat när de används. De är alltså inte enbart representationer i ett symbolsystem (se även Silvéen 2004).

KROPPAR I RÖRELSE

"The body is a moving assemblage that finds itself enmeshed with other assemblages" (Probyn 2004:216). Kroppar är alltid involverade med andra kroppar och föremål och det finns ett begreppsspar som tydliggör dessa relationer, nämligen *blivande* och *varande* – att se en företeelse i rörelse, respektive i stasis. Jag stötte först på dessa begrepp hos den brittiske Latourinspirerade sociologen Nick Lee (2001). I Lees forskning används *blivande* och *varande* för att diskutera olika syn på barn. Dessa ses antingen som ofärdiga, på väg att bli eller som *varande*, kompetenta och kapabla. Han tar också dessa begrepp ett steg längre och menar att alla, både vuxna och barn, är *blivande* hela tiden (Johansson 2005 och Wenzer 2004).

Den pågående, *blivande*, människan har setts som ofullkomlig, beroende och ostabil medan den *varande* människan då fått de motsatta karaktärerna av att vara fullkomlig, oberoende och stabil. Om vi tar barn som exempel så brukar barn betraktas som människor i pågående och lägre utvecklingsfas och vuxna brukar framställas som färdiga, stabila och mer kompetenta att möta och bedöma världen. Makten hör oftast till dem som betraktas

som *varande*. Därför har också en kamp förts mot alla tankar på en människa som inte bara använder sig av utan till och med är helt beroende av att ständigt koppla ihop sig med andra, både i form av mänskliga och icke-mänskliga aktörer, ett ständigt *blivande* (Latour 1998). Hur komplett en människa än kan verka så kopplar vi konstant ihop oss med varandra, med medier och med världens resurstillgångar: djur, växter och mineraler. Från det perspektivet är människan oavsett ålder eller status aldrig färdiga, färdiga för ett statiskt "vara".

Hur kan vi tala om kroppar och materialitet utan att hamna i deterministiska och biologiska förklaringar? *Handlingsnät* är ett begrepp som organisationsteoretikern Barbara Czarniawska (2001:11) förespråkar. Hon menar att handlingsnät "är en kompromiss som skall fånga både den konstruktionistiska aspekten hos allt organiserande (ingenting är "färdigkonstruerat") och dess effekter (ett ögonblick senare tycks allt redan färdigorganiserat och oföränderligt)" (Czarniawska 2000:11). Det hon sätter fingret på är hur vi kan tala om det som verkar oföränderligt utan att verkligen tro att det finns något helt stabilt.

Det relativt stabila är en effekt av det ständigt pågående organiserandet för att hålla allt på plats – inte något passivt vilande. "Människor har inga förutbestämda inre essenser – uppsättningar av äkta, stabila och autentiska karakteristika" (Rosenberg 2005:15). Subjektet är konstruktionsprocesser där materialitet, text och berättelser hela tiden ingår och det enda man kan vara säker på är en konstant förändring. I processen av ständigt *blivande* förändras både jag och det jag kopplar (kopplas) samman med. *Bliandet* är inte en enkelriktad rörelse, de del-

tagande i relationen tillåts förändra varandra.

Det moderna projektets uppdelning i antingen materia eller anden, kropp eller själ, fast eller flyktigt har fått konsekvenser. Sysslar man med ande eller själen är det svårt att förklara materia och kropp. Om man å andra sidan studerar kroppar och materia ställer ande och själ till problem (se Latour 1993). Det är den här uppdelningen som jag ville utmana med klädprovandet, här blir normer och praktiker runt bröllopsklänningen nåbara inte bara verbalt och visuellt utan också kroppsligt. De ideal som översatts till disciplin och kroppshållning blir möjligt att uppleva, fast denna upplevelse givetvis måste sägas förutsätta förväntningar, ideal och kunskaper – i mitt fall som sömerska, en mer professionell ingång än vanligt.

FÖRESTÄLLNINGAR OM OCH MED KROPP OCH KÄNSLA

Mitt avhandlingskapitel "Kläder, kroppar och provrum" började som ett metodologiskt experiment. De tekniker etnologer vanligtvis arbetar med är intervjuer och deltagande observationer (som även jag använder). Att verkligen delta med kropp och själ är inte så vanligt, eller kanske rättare sagt: låta kroppen vara med i texten är inte så vanligt. Metoddiskussionerna inom etnologin gäller ofta intervjuer och intrycket blir att intervjuer *är* fältarbete. Naturligtvis ska de obligatoriska kontextbeskrivningarna vara med. Som forskare ska vi ha våra ögon och öron med oss, medan resten av kroppen kan lämnas därhän när vi ger oss ut i fält. Men blir en text mindre "vetenskaplig" med ett tydligt berättarjag och berättar-

kropp? Genom att beskriva hur de olika klänningarna fungerar skapas ny kunskap som inte varit tillgänglig tidigare. På så vis blir klänningarnas processuella blivande, sammankopplingen med en kropp möjligt att tala om – i översatt form.

I min avhandling är förberedelserna att bli brud viktiga. Ett blivande som har till syfte att, om så bara, under en dag *vara*. Att uppnå en dröm, ett ideal och det sker i sammansättningar med materialitet. Bröllop ska kännas och bröllopsstidningarnas texter och bilder anspelar ofta på estetiska kvaliteter, taktilitet, ljud, lukt och smak. Denna fokusering kring alla saker kring ett bröllop visar också på att känslor "i sig" inte är nog. De måste materialiseras för att bli verkliga. Jag var nyfiken på hur just bröllopsklänningarnas materialitet känns och jag blev klokare av experimentet. Jag kan prata om brudklänningar på ett annat sätt, jag kan förstå tjusningen men även vandan inför val av klänning.

Bröllop är förkroppsligade och materiella. Individer och objekt uppträder inte var för sig utan blir till i särskilda sammansättningar. Bröllopet är en performance som tar sig kroppslig form. Min upplevelse av den egna kroppsligheten i klänningarna blev en utmaning av vad jag kunde översätta till text och uttrycka som forskare. Upplevelserna utmanade också min egen känsla av varande, den fasta kroppsliga identiteten. Jag ville överskrida dikotomin mellan kropp och tanke genom att lyfta fram en tänkande kropp.

NOTER

- ¹ Materialinsamlingen har genomförts inom projektet Kommersiella Kulturer vid Centrum för konsumentvetenskap (CFK), Göteborgs universitet (www.cfk.gu.se), som ett led i mitt avhand-

lingsprojekt "Något gammalt, något nytt..." skapandet av bröllofsföreställningar.

- ² Det finns en mängd filmer med bröllopstema. "Muriels bröllop" (Regi P.J. Hogan 1994) är en av alla dessa. Muriel är en kvinna som drömmer om att vara brud och hon går runt och provar klänningar i olika butiker. Med en historia om en sjuk mor som vill se klänningarna övertalar hon biträdena att ta foton på henne och hon har ett album fullt med foton på sig själv i brudklänningar.

LITTERATUR

- Akrich, Madeleine & Latour, Bruno, 1992. "A Convenient Vocabulary for the Semiotic of Human and Nonhuman Actors." I: *Shaping Technology. Building Society Studies in Sociotechnological Change*, edited by Bijker, W. & Law, J. Cambridge: MA:MIT Press.
- Czarniawska, Barbara, 2000. "Att studera management som skapande och återskapande av handlingsnät." I: *Nordiske Organisationsstudier* 2 (3):5-24.
- Davies, Bronwyn, 1997. "Bli pojke? Bli flicka?" I: *Locus* 3:17-31
- Deleuze, Gilles & Guattari, Felix, 1988. I: *A Thousand Plateaus*. London: The Athlone Press.
- Johansson, Barbro, 2005. *Barn i konsumtionssamhället*. Stockholm: Norstedts Akademiska förlag.
- Latour, Bruno, 1993. *We Have Never Been Modern*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press
- Latour, Bruno, 1998. *Artefaktens återkomst*. Stockholm: Nerenius & Santérus förlag.
- Lee, Nick, 2001. *Childhood and society: Growing Up in an Age of Uncertainty*. Buckingham: Open University Press.
- Miller, Daniel, 1998. "Why some things matter." I: *Material Cultures. Why Some Things Matter*, edited by Miller, D. London: UCL Press.
- Probyn, Elspeth, 2004. "Eating for living: A Rhizo-ethology of Bodies." I: *Cultural Bodies: Ethnography and Theory*, edited by Ahmed, J. & Thomas, H. Malden, Oxford, Carlton: Blackwell Publishing.
- Rosenberg, Tiina, 2005. "Inledning." I: *Könet brinner! Judith Butler*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Silvén, Eva, 2004. *Bekänna färg. Modernitet, maskulinitet, professionalitet*. Stockholm: Nordiska Museets Förlag.
- Wenzer, Jakob, 2004. "The Deterritorialization of the Being Child." I: *Beyond the Competent Child*, edited by Brembeck, H.; Johansson, B., & Kampmann, J. Roskilde: Roskilde University Press.

SUMMARY

Researcher in the Fitting Room

When it comes to weddings, the subject of the author's forthcoming thesis, verbal and textual material is not enough to understand the feelings around choosing and wearing the wedding dress. Trying on the dresses was a methodological experiment to correct this and theoretically the approach owes to the actor network theory of Bruno Latour. As the author and her "bride's maid" entered the wedding gown boutique they had to take off their shoes before browsing through the racks of dresses. There was a vast amount of white, long and expensive dresses to select from. In the article, some of the bodily feelings that these elaborate dresses awoke are suggested. Wedding dresses are not just symbols; they do something by shaping the body and materially forcing the bearer to pay close attention when moving. They are both limiting and enabling in terms of the "inscriptions" of design. Sharp glass pearls can scratch the body and the fact that the wearer can not button the dresses herself creates a dependent position.